

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Кудля Ірина	ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	311
Кузнецова Людмила, Литвиненко Оксана	ГІБРИДНІ ВІЙНИ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ	314
Лежнєв Олександр	ВІЗУАЛЬНА МОВА РЕКЛАМИ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ЇЇ ГЕНДЕРНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ	317
Литвиненко Роман, Кочина Валентина	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ДЖЕРЕЛАМИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	322
Мордзинська Надія	КОГНІТИВНА БЕЗПЕКА ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	325
Пехник Алевтіна, Бахметєв Андрій	ТЕХНОЛОГІЇ DEERFAKE І АУДІОПІДРОБОК У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	327
Поправка Марія	ПОНЯТТЯ ТА ТИПИ ІНФОРМАЦІЙНО- ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ	331
Рибчук Олег, Рибчук Олена	ДІАЛОГІЧНІСТЬ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНИМ ОПЕРАЦІЯМ У СУЧАСНИХ ГІБРИДНИХ КОНФЛІКТАХ	336
Ростецька Світлана	СУЧАСНЕ РАБСТВО ЯК РИЗИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	339
Селезньова Ольга	МАНІПУЛЯЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МОЖЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ	341
Скриль Сергій	МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ДЕКОНСТРУКЦІЇ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	343
Тафінцева Світлана, Мотозюк Людмила	ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНОЇ СТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО МАНІПУЛЯТИВНИХ» ВПЛИВІВ	345
Чернецький Олексій	ІНТЕГРАЦІЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ЦИФРОВЕ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	348
Шишкін Олексій	МОВА ЯК МАРКЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР	350
Шпаківська Карина	ПРАВО НА ЦИФРОВЕ ЗАБУТТЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ГІДНОСТІ ОСОБИ	354
Яковлев Денис	ЧОРНИЙ» PR ЯК РЕМАНЕНТ ДЕСТРУКЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ	357
Цимбал Сергій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ФАКТОР ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	361
Pronoza Inna	MECHANISMS OF INFORMATION INFLUENCE ON POLITICAL DECISION-MAKING IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND HYBRID THREATS	365

Ростецька С. І.,

доктор політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса

СУЧАСНЕ РАБСТВО ЯК РИЗИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ

Повномасштабна війна Росії проти України спричинила одну з найбільших міграційних криз у Європі з часів Другої світової війни. Мільйони громадян України були змушені залишити свої домівки, рятуючись від бойових дій, окупації та руйнування критичної інфраструктури. За даними United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), понад 6 мільйонів українців перебувають під тимчасовим захистом у європейських країнах, а ще мільйони залишаються внутрішньо переміщеними особами в межах України [1]. Вимушене переміщення створює не лише гуманітарні та соціально-економічні виклики, а й значно підвищує ризики сучасного рабства та торгівлі людьми.

Сучасне рабство охоплює широкий спектр практик, включаючи примусову працю, сексуальну експлуатацію, боргову залежність, домашнє рабство та інші форми контролю над людиною з метою отримання прибутку. Умови війни та масової міграції формують середовище, у якому вразливі категорії населення — передусім жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю — стають потенційними жертвами експлуатації.

Демографічна структура вимушеної міграції з України є одним із ключових чинників, що підвищують ризики експлуатації. Переважну більшість українських біженців становлять жінки з дітьми та особи похилого віку, що суттєво відрізняє українську міграційну хвилю від багатьох інших біженських криз, у яких значну частку складають чоловіки працездатного віку. Така демографічна специфіка зумовлює підвищену вразливість до трудової та сексуальної експлуатації та потребує запровадження спеціалізованих механізмів соціального захисту і підтримки.

Крім того, слід зазначити, що значна частина українських біженців прибуває до країн призначення без достатніх фінансових ресурсів, знання мови, соціальних зв'язків і чіткого розуміння своїх прав. У таких умовах пропозиції безкоштовного житла, транспорту чи працевлаштування можуть приховувати ризики трудової або сексуальної експлуатації [2].

Одним із найпоширеніших механізмів сучасного рабства є трудова експлуатація. Українські біженці нерідко погоджуються на роботу без офіційного оформлення, із надмірною тривалістю робочого дня, затримкою виплати заробітної плати або проживанням у неналежних умовах. Найвищі ризики спостерігаються у сферах сільського господарства, будівництва, прибирання, догляду за людьми похилого віку та готельно-ресторанного бізнесу.

Не менш небезпечною є сексуальна експлуатація. Жінки та дівчата, які перебувають у складному матеріальному становищі або залежать від сторонньої допомоги, можуть ставати жертвами примусу до сексуальних послуг в обмін на житло, роботу або фінансову підтримку. Такі форми насильства часто залишаються прихованими через страх, стигму та недовіру до офіційних інституцій.

Наприклад, у Великій Британії програма Homes for Ukraine стала важливим механізмом підтримки українців, надаючи можливість проживання у британських родинах. Водночас залежність від приймаючої сім'ї іноді створює дисбаланс влади. У випадках конфлікту або припинення спонсорства біженці можуть опинитися під загрозою бездомності, що збільшує їхню вразливість до експлуатації та психологічного тиску.

Важливою причиною ризику сучасного рабства є поєднання кількох структурних чинників: економічної нестабільності, правової невизначеності, житлової нестабільності та психологічної травми. Люди, які пережили війну та втрату домівки, часто перебувають у стані емоційного виснаження, що знижує здатність критично оцінювати потенційно небезпечні ситуації.

Міжнародні організації, зокрема International Organization for Migration (IOM), La Strada International, British Red Cross та інші, наголошують на необхідності раннього інформування біженців про ризики торгівлі людьми, забезпечення доступу до правової допомоги, безпечного житла та офіційного працевлаштування. Ефективна протидія сучасному рабству потребує тісної координації між державними органами, правоохоронними структурами, міжнародними організаціями та громадянським суспільством.

Отже, війна в Україні створила умови, за яких ризики сучасного рабства стали однією з важливих, хоча часто прихованих, загроз для українських біженців. Запобігання експлуатації потребує системного підходу, що поєднує гуманітарну підтримку, соціальну інтеграцію, захист прав людини та посилення міжнародної співпраці. Досвід української кризи демонструє необхідність удосконалення глобальних механізмів захисту вимушено переміщених осіб і розвитку більш ефективних інструментів протидії сучасному рабству в умовах збройних конфліктів.

Література:

1. UNHCR. Ukraine Refugee Situation. Operational Data Portal. 2023–2025.
2. UNHCR & IOM. Vulnerability to Trafficking in Persons in the Context of the War in Ukraine: Findings from Poland and Romania. Geneva: United Nations High Commissioner for Refugees and International Organization for Migration, 2024. 52 p.

Селезньова О. М.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри професійних і спеціальних правових дисциплін
ПВНЗ «Буковинський університет»
м. Чернівці, Україна

МАНІПУЛЯЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МОЖЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ

Стрімкий розвиток інформаційного суспільства зумовлює трансформацію повсякденності пересічної людини, зумовлюючи стабільний прогрес в інформаційних технологіях та збільшуючи потребу в регулярному користуванні ними. Спостерігається обернено пропорційна залежність для людей, які не мають профільних інформаційно-технічних знань і вмінь: чим більше досягнень у техніці, тим менше людина розуміє як саме працює той чи інший прилад/технологія, послуговуючись у своїй щоденній діяльності лише найпримітивнішими кнопками користувача. Більше того, вислизаюче розуміння технічної сторони предметів певною мірою створює неможливість усвідомлення загроз таких технологій.

Питаннями управління людство цікавиться вже не одне десятиріччя. Ще 33-ій Президент США Гаррі Трумен писав, що «якісне керівництво – це вміння змусити людей робити те, чого вони не люблять, і переконати їх у тому, що їм це подобається» [1, с.532]. Розробити механізм, за якого людина будь-яку роботу зробить із задоволенням, підтримає необхідну лідеру позицію, без умов схвалить неоднозначні суспільні стандарти, є і залишаються прагненням сильних світу цього. Сьогоднішні ресурси інформаційної сфери забезпечують нагоду реалізації контроверсійного управління, включаючи використання технологій маніпуляції.

Маніпуляція – це складне психологічно-технічне явище, яке проявляється у вербальній, візуальній чи іншій формі і спрямоване вплинути на внутрішній світ чи дії людини, причому остання не усвідомлює такого впливу. Маніпуляція допомагає управляти, за її використання досягається потрібний результат.

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції